

**КВАЛІФІКАЦІЙНІ ЦІЛІ ПІДГОТОВКИ ЕКСПЕРТІВ З ОСВІТИ
В НІМЕЦЬКОМОВНИХ КРАЇНАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ**

З кінця 1990-х років в німецькомовних країнах Європейського Союзу (Німеччині, Австрії та Швейцарії) почали відбуватися зміни механізмів державного регулювання в галузі освіти. Ці зміни були обумовлені низькими результатами учнів цих країн, які вони продемонстрували під час міжнародної програми з оцінки рівня функціональної грамотності PISA. У зв'язку з цим були запроваджені освітні стандарти та система забезпечення якості й експертизи. Перед вчителями ставиться завдання розуміти та інтерпретувати процес та результати досліджень освіти. У цьому контексті виникає потреба у фахівцях, які здатні ініціювати, супроводжувати та оцінювати процеси розвитку школи та інших освітніх установ з метою покращення їхньої якості.

З метою підготовки експертів з освіти у Педагогічних вищих школах м. Вайнгартен (Weingarten), Німеччина, Форарльберг (Vorarlberg), Австрія, Санкт-Галлен (St. Gallen), Швейцарія, м. Шаффгаузен (Schaffhausen), Швейцарія та м. Тургау (Thurgau), Швейцарія запроваджена магістерська освітня програма «Розвиток школи» («Schulentwicklung»), яка передбачає певні кваліфікаційні цілі [2-6]. Зокрема, засвоївши матеріал модулю «Розвиток школи I» слухачі здатні представити та обговорити їхнє розуміння підходів щодо теорії школи, а також моделей розвитку школи, можуть аналізувати приклади ситуацій з огляду на теоретичні моделі, розуміють механізми управління школою на різних рівнях освітньої системи та можуть використовувати це розуміння для своєї роботи в процесі розвитку.

По завершенню модулю «Освітній менеджмент I» слухачі знають різні системи освіти та механізми управління ними та можуть в цьому контексті критично аналізувати розвиток освітніх установ, здатні описувати принципи керування та переносити в свою сферу діяльності, володіють компетенцією управління персоналом.

Опрацювавши модуль «Емпіричні методи» слухачі можуть розробити та скласти простий проект дослідження; відповідно представити описову статистику; проводити вибіркові порівняння; критично оцінити наукові дослідження; запроваджувати емпіричні методи дослідження в практику; можуть скласти простий проект дослідження якості, пов'язати якісний та кількісний способи, оцінити якісні показники за допомогою аналізу якості змісту, критично оцінювати результати дослідження [1, с. 11].

Засвоївши матеріал модулю «Експертиза I» слухачі знають різні види експертиз та вимоги до наукової експертизи, можуть систематизувати експертизу в контексті розвитку школи та рішень в галузі освітньої політики, розробити відповідний проект експертизи в галузі освіти, можуть скласти пропозицію експертизи з розрахунком витрат, знають методи вимірювання успішності та можуть аналізувати їх застосування та користь.

По завершенню модулю «Розвиток освітнього процесу I» слухачі розуміють концепції розвитку освітнього процесу у історичному та системному контексті, ма-

ють розуміння про «якісне заняття та якісну школу», знають інструменти для спостереження за освітніми процесами, здатні використовувати актуальну інформацію з міждисциплінарних навчальних досліджень в їх розумінні для подальшого розвитку освітнього процесу, розпізнавати згідно прикладів ситуацій різні шляхи, якими можуть йти школи та учасники освітнього процесу.

Опрацювавши матеріал модулю «Консультавання» слухачі здатні спілкуватися свідомо та цілеспрямовано у професійному середовищі, можуть відповідно структурувати, проводити та аналізувати різні ситуації бесіди, здатні ефективно вести засідання, мають набір модераторських методів та можуть їх застосовувати, можуть також спроектувати та проаналізувати ситуацію бесіди.

По завершенню модуля «Розвиток школи II» слухачі знають важливі етапи роботи над програмою школи та розвитком якості й можуть на цій основі аналізувати, супроводжувати та планувати процеси розвитку, знають основні елементи шкільного менеджменту, можуть аналізувати конфлікти в процесі розвитку на основі відповідної концепції, володіють методами конфліктного менеджменту та можуть їх застосовувати відповідно у конфліктних ситуаціях.

Засвоївши матеріал модуля «Освітній менеджмент II» слухачі знають процеси, механізми та методи проектного менеджменту та можуть ініціювати та супроводжувати відповідні проекти, здатні ефективно репрезентувати заклади освіти назовні, можуть залучати спонсорські засоби для освітніх проектів, володіють знаннями щодо менеджменту персоналом, можуть планувати, реалізовувати та обґрунтовувати заходи щодо розвитку персоналу, можуть розробляти та оцінювати пропозиції кваліфікацій та підвищення кваліфікацій, аналізувати інституційні структури та процеси, а також особисту поведінку та дії на основі дискусії про цінність та норми в освіті [1, с. 12].

По завершенню модулю «Експертиза II» слухачі здатні розробляти анкети для оцінювання, аналізувати дані та інтерпретувати результати, розробляти, проводити, аналізувати та інтерпретувати інтерв'ю з окремими особами та групами, здатні запроваджувати, аналізувати та інтерпретувати спостереження на занятті, можуть консультувати та супроводжувати організації щодо самоекспертизи.

Опрацювавши матеріал модулю «Розвиток освітнього процесу II» слухачі знають методичні та дидактичні концепції, які служать розвитку освітнього процесу, мають набір методів, для того, щоб раціонально використовувати дидактичні підходи та форми оцінки, знають на прикладах як діагностувати стан навчання і як можна сприяти індивідуальним здібностям.

По завершенню модулю «Консультавання II» слухачі можуть застосовувати форми колегіального консультавання та контролю, можуть розробляти бесіди індивідуальних консультантів, знають деякі інструменти для підтримки освітнього процесу.

По завершенню модулю «Практика» слухачі здатні поєднувати на практиці теорію та практику, під час якої вони опрацьовують певні теми поглиблено та здатні документувати, аналізувати свій досвід та знання, отримані під час практики в портфоліо, здатні планувати, проводити та оцінювати дослідницькі та експертні проекти відповідними методами, способами та інструментами, здатні поєднувати в процесі, який ґрунтується на теорії та методиці досліджень, теоретичні підготовчі етапи з практичними проблемами або завданнями [1, с. 13-14].

Таким чином, випускники магістерського курсу знають важливі концепції та способи ініціювання, супроводу, підтримки та оцінювання процесів розвитку у школі. Вони володіють експертизою в галузі розвитку школи, організації, освітнього процесу, управління персоналом, консультування, індивідуального консультування та оцінювання.

Література:

1. Master Schulentwicklung; Studieninformation für den 5. Kurs (2014-2016) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.master-schulentwicklung.com>
2. Офіційний сайт Педагогічної вищої школи м. Вайнгартен [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ph-weingarten.de>
3. Офіційний сайт Педагогічної вищої школи м. Санкт-Галлен [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.phsg.ch>
4. Офіційний сайт Педагогічної вищої школи м. Тургау [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.phtg.ch>
5. Офіційний сайт Педагогічної вищої школи м. Шаффгаузен [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.phsh.ch>
6. Офіційний сайт Педагогічної вищої школи м. Форарльберг [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ph-vorarlberg.de>